

Overdenking

Toeval bestaat, dacht ik vrijdagavond. Met toeval bedoel ik dan, dat iets je zomaar toevalt. Dus toeval bestaat; ik hing zonder plan op de bank, beetje uitgeteld en belandde onbedoeld in het begin van een Film... 'Railwayman'. Ik las even snelde de info over de inhoud, zette hem op opnemen en bleef vervolgens toch kijken, want toen ik de inhoud las realiseerde ik mij al: 'dit gaat over zondag, over barmhartigheid'.

Even later haakte Carla aan en ademloos hebben wij de film uitgekeken. Met aan het eind allebei de tranen in onze ogen.

Dit is het (waargebeurde) verhaal;

Tijdens de 2e Wereldoorlog wordt de Britse legerofficier Eric Lomax gevangen genomen door het Japanse leger en te werk gesteld bij de aanleg van de beruchte Birma-spoorlijn. Lomax is getuige van de meest gruwelijke misdrijven tegen de menselijkheid en de mensen die daar werken en wordt, omdat ze hem onterecht verdenken van verraad, ook zélf vele malen zwaar gemarteld.

Tientallen jaren later lijdt hij nog steeds aan een zeer ingrijpende posttraumatische stressstoornis, waardoor oppakken van het gewone leven niet of nauwelijks mogelijk is. Zijn vrouw, Patti, wil hem in alles steunen bij het verwerken van zijn verleden. Lomax ontdekt dat zijn beul, Nagase, nog leeft, en hij besluit hem ruim 40 jaar later, op te zoeken, in Birma, om hem met zijn daden te confronteren. Als de twee elkaar uiteindelijk ontmoeten wil Lomax vergelding, hij wil 'bloed' zien, wil Nagase martelen, zoals hijzelf gemarteld was en hem uiteindelijk ter dood brengen. Gaandeweg komt hij tot ander inzicht, realiseert zich 'I am still at war'!

Na een intense gewetensstrijd laat hij Nagase vrij en vertrekt terug naar huis.

In de maanden daarna schrijft Nagase schrijft hem een brief, vol schuldbesef, berouw en spijt, waarop Lomax met zijn vrouw terugkeert naar Birma. En weer ontmoeten de 2 mannen elkaar, ze maken schoon schip en, het is onvoorstelbaar maar, ze worden vrienden voor de rest van hun leven.

Eindelijk zijn ze allebei echt vrij, is de oorlog voor hen... en in hen voorbij.

Eric Lomax doet wat in mijn beleving vrijwel onmogelijk is, 'Ik kan het niet vergeten, vergeven kan ik je wel', zegt hij.

Als Jezus zegt: 'Barmhartigheid wil ik' is dat wat Hij hier bedoelt.

Barmhartigheid wil hij van mij / van jou, Barmhartigheid in de zin van:

Stoppen met haat, met wrok, rancune, oordelen en veroordelen.

Bereid zijn de ander te vergeven, los te laten,

ruimte maken voor een nieuw begin, een schone lei.

De weg daar naar toe begint bij hoe God Barmhartig is naar ons, nog een keer Psalm 103:

⁸ *De Heer is barmhartig, Hij vergeeft ons.*

Hij is geduldig en vol van liefde.

⁹ *Niet eindeloos blijft Hij boos, of koestert Hij wrok.*

¹⁰ *Hij straft ons niet zoals we verdienen.*

Hij vergeldt ons niet naar onze schuld.

¹¹ *Zo ver als het oosten is van het westen*

¹² *zo ver doet Hij onze misstappen van ons weg.*

Door Jezus maakt God ruimte voor een nieuw begin tussen Hem en ons, een nieuw begin, als een nieuwe geboorte uit de 'moederschoot'. Zo kijkt God naar ons als het onbeschreven blad wat wij zijn door Jezus die onze schuld draagt. En nu zijn jullie aan de beurt, zegt Jezus. Dat betekent; nu is het aan ons om met diezelfde Barmhartigheid ons leven te leven, Ruimhartig naar de mensen om ons heen.

In de afgelopen weken heb ik allerlei filmpjes gezien over dit thema. Een interview met de schrijver van Hotel Pardon, over vergeving in Congo. Opnieuw heb ik geluisterd naar de verhalen van Carla, over de onmogelijk lijkende vergeving in Ruanda, die toch plaatsvindt. Waar mensen in staat blijken onvoorstelbare gruweligheden op te ruimen, elkaar te vergeven en samen overnieuw te beginnen.

Net als in de film, vergeving, barmhartigheid die veel groter is dan waar ik mijzelf toe in staat acht. Juist daardoor realiseer ik mij dat ik mij in de opdracht van Barmhartigheid die Jezus mij voorhoudt niet langer kan verschuilen achter, 'te moeilijk' Want de voorbeelden die ik zie gaan over gewone mensen zoals jij en ik *een soldaat, *een moeder, *een zoon...

Dus dan is het nu aan mij om mijn 'vijanden' voor ogen te halen. De mensen die ik gevangen houd in mijn oordelen en veroordelen. Wat zijn mijn Unfinished Business, de niet afgeronde zaken, die ik in stand houd omdat ik 'Still at war' ben, vergelding wil, genoegdoening! Want er moet immers wel straf zijn voor wat die ander mij heeft aangedaan, hij/zij moet het eerst wel voelen.

In het geval van Lomax bleek dat straf voor hem geen voorwaarde was om te kunnen vergeven. Nagase, zijn beul, werd nooit gestraft voor zijn mensonterende daden.

Voor mij was de eerste 'oogst' vlak voor handen; 2 jaar geleden toen mijn ouders nog niet zo lang in het zorgcentrum in Baarn woonden en mijn moeder niet lang meer te leven had, heeft iemand van de zorg een aantal dierbare sierraden bij hen gestolen. Ze heeft ze verkocht voor een habbekrats en ze komen nooit meer terug. Morgen komt ze voor, hier in Utrecht. Ik zou er heen om verhaal te halen, spreekrecht op te eisen. Deze week realiseerde ik me hoe ik daar genoegdoening wilde, haar door mijn woorden pijn doen zoals zij mijn ouders en mij pijn deed. Hoe ik met haar 'still at war was'.

Dus, ik heb waarschijnlijk iets anders te doen morgen!

Als Lomax het kan, als God mij zoveel vergeeft, zo grenzeloos Barmhartig naar mij is, hoe moeilijk kan het dan zijn dacht ik.

We gaan straks avondmaal vieren, het moment waarop we stil staan en beleven dat Jezus voluit Ja tegen ons zegt. En dit is de vraag die Jezus mij en jou hier stelt:

Onderzoek, ga eens na in jezelf, waar ligt jouw uitdaging in Barmhartigheid? Met wie vind jij dat je nog iets te vereffenen hebt? Wie weiger jij hardnekkig te vergeven, een nieuwe kans te bieden? Met wie ben jij nog steeds 'at war' (1 minuut stil)

Jezus vraagt misschien wel bijna het onmogelijke van mij, van jou. En tegelijkertijd 'het kan', de getuigen zijn er in overvloed. Hij daagt je uit 'De mens te worden die je kan zijn'. Vrij, Barmhartig, liefdevol, vergevend

Hij daagt ons uit met deze tekst:

Trekt verder en onderzoek deze woorden:

'barmhartigheid wil ik...'

Barmhartigheid is niet zozeer het gevecht met de ander, maar het gevecht in jezelf